

Valse tegenstellingen

Door **Kiza Magendane**

Redactielid S&D, schrijver en publicist

Medio maart belandde ik in een gesprek op NPO Radio 1 met historicus Nadia Bouras. We reflecteerden op het feit dat Nederland veel meer solidariteit toont met Oekraïense vluchtelingen dan met vluchtelingen uit andere landen. Het is evident, zo analyseerden de historicus en ik cynisch, dat Nederlanders eerder bereid zijn om mensen te helpen die op hen lijken. Hoe kleiner de psychologische afstand tussen 'wij' en de 'ander', hoe meer solidariteit mensen tonen.

Na het radiogesprek realiseerde ik me dat ik een belangrijke boodschap was vergeten: de massale solidariteit met Oekraïense vluchtelingen biedt een unieke kans om aandacht te besteden aan andere vluchtelingen die in Europa en aan haar buitengrenzen in erbarmelijke omstandigheden verkeren.

De bereidheid om Oekraïense vluchtelingen ruimhartig op te vangen toont dat Nederland en de Europese Unie met wat politieke wil en maatschappelijk draagvlak een vluchtelingen-crisis kunnen voorkomen. Maatschappelijk organisaties die zich inzetten voor een menswaardige opvang van vluchtelingen doen er goed aan dit momentum te grijpen. De inzet die Nederland toont om Oekraïense vluchtelingen op te vangen, kan de bereidheid vergroten om ook andere vluchtelingen te helpen. De barmhartigheid voor de een hoeft niet ten koste te gaan voor barmhartigheid voor de ander en kan deze zelfs vergroten.

De gedachte dat steun niet wederzijds exclusief hoeft te zijn zien we ook terug bij de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen, met name in de hoofdstad. In Amsterdam slaagde de PvdA erin maar liefst vier zetels te winnen zonder dat dat ten koste ging van andere linkse partijen. Ook de relatieve nieuwkomer BIJ1 wist twee zetels te winnen en zit nu

met drie zetels in de gemeenteraad. Je kunt prima een electoraat mobiliseren en stemmen binnenhalen, zonder elkaar in het links-progressief blok als een concurrent te zien.

Er zijn serieuze politieke commentatoren die menen dat de PvdA zich in een spagaat bevindt. De partij zou niet in staat zijn te kiezen tussen een klassiek linkse agenda en identiteitspolitiek. Bij het eerste zou de partij meer aandacht moeten besteden aan sociaal-economische vraagstukken en daarmee de traditionele 'witte arbeiders' mobiliseren. Bij identiteitspolitiek zou de partij 'woke' moeten zijn en meer aandacht moeten besteden aan de specifieke ervaringen van diverse minderheidsgroepen in ons land. De suggestie van de doemdenkende commentatoren is dat het één het ander uitsluit.

Misschien ben ik wel een saaie man, maar het is mij echt een raadsel waarom een partij zou moeten kiezen tussen culturele en economische vraagstukken. Je doet onze samenleving en de menselijke aard geen recht als je de politiek en het maatschappelijk leven reduceert tot een binaire tegenstelling. Wij zijn niet alleen economische maar ook culturele wezens. En dat niet alleen, we zijn ook spirituele wezens die bereid zijn elkaar te helpen.

Onze samenleving wordt geconfronteerd met oude en nieuwe vraagstukken waar het sociaal-democratie serieuze antwoorden op kan formuleren. Denk aan de toenemende macht van techbedrijven. Het is prima als er nieuwe partijen zijn die specifieke belangen en ervaringen in de samenleving behartigen, maar dat hoeft niet ten koste te gaan van de PvdA. Het is de kunst om te luisteren naar de kritiek van deze nieuwe partijen, aansluiting te vinden bij ongehoorde doelgroepen, en gezamenlijk te strijden tegen de ongelijke verdeling van inkomen, macht en kennis. We hoeven niet te concurreren, we kunnen elkaar versterken.